

PITANJA I ODGOVORI

NABAVKA PROTIV NABAVE

Čitateljica Marica Fučkar Marasović poslala nam je dopis u kojem je iznijela spor sa svojim ravnateljem pa moli da ocijenimo jezičnu stranu toga spora. Ona piše:

„Molim uredništvo da ocijeni riječi nabava i nabavka. Po zvanju sam profesorica hrvatskoga jezika i književnosti i diplomirani bibliotekar. Radim u knjižnici Instituta za fiziku u Zagrebu. U području nabave pišem dopise s molbom za nabavu časopisa i knjiga, a po potrebi druge građe. Kada sam 4. travnja o. g. ravnatelju Instituta dr. sc. Miloradu Milunu donijela dopis u kojem sam uporabila riječ nabava, on je tu riječ promijenio u nabavka. Ja sam odmah reagirala tako da nisam htjela potpisati taj dopis s obrazloženjem ako već biramo, trebamo birati bolju riječ, a nabavka to nije, među ostalim razlozima da nije ni hrvatska. On je to oštro odbacio da nije točno i poslao narudžbu bez mojega potpisa jer nisam htjela potpisati dopis s riječju nabavka.

Ravnatelj je stručnjak iz područja kemije i mislim da nema pravo profesoricu hrvatskoga jezika učiti hrvatski jezik, pogotovu na radnome mjestu za koje je bio uvjet visoka stručna sprema moje struke.

Stoga vas molim da ocijenite riječi nabava i nabavka jer smatram da riječ nabavka nije hrvatska i da mi ravnatelj kao profesorici hrvatskoga jezika nema prava oduzimati kompetenciju za ono što sam stekla znanje i diplomu na hrvatskome sveučilištu u Zagrebu.“

U načelu ravnatelj nije u pravu jer kad već mijenja jezik, onda ne bi smio na gore, a on je upravo tako postupio.

Prvo, u Guberina-Krstićevim Razlikama između hrvatskoga i srpskoga književnoga jezika (Zagreb, 1940.) *nabavka* je napisana u lijevom stupcu, a *nabava* u desnome što jasno pokazuje da su te dvije riječi polarizirane,

prva kao srpska, a druga kao hrvatska. To će biti dobar opis jer u Rečniku srpsko hrvatskog književnog i narodnog jezika, 13. svezak (Beograd, 1988.), *nabava* ima 6 potvrda, sve hrvatske (V. Jagić, Vj. Novak, F. Lukas, A. Kovačić, A. Cesarec, M. Feldman), a nabavka 11, od toga 8 izrazito srpskih pisaca, jedan srpski pisac hrvatskoga podrijetla (I. Andrić), jedan hrvatski pisac srpskoga podrijetla (N. Simić), a samo jedan hrvatski pisac, ali on ima i *nabavu* (M. Feldman). Kako su među srpskim potvrđama i zakoni iz doba diktature koji su izravno utjecali na hrvatsku praksu: Zakon o Privilegovanoj agrarnoj banci (Beograd, 1929.) i Vojni krivični zakonik (Beograd, 1930.), to se mogao jasno vidjeti smjer u kojem je jezični razvoj išao. U Razlikovnome rječniku hrvatskoga i srpskoga jezika Vladimira Brodnjaka, koji je izašao pola stoljeća poslije, 1991., *nabavka* je isto tako u lijevome stupcu, a u desnome osim *nabava* piše pod 1 i *dobava*, a pod 2 i „i u hrv. ono što je nabavljeno“. To je preuzeto i u Osmojezični enciklopedijski rječnik, kojemu je glavni urednik Tomislav Ladan. U Hrvatskome enciklopedijskome rječniku iz 2002. pod *nabaviti*, *nabava* znači „stjecanje, kupovanje predmeta ili namirnica uvjetovano potrebom, nabavljanje“, a to znači i *nabavka*, ali je dodano da pripada i razgovornome jeziku. Promjene nisu velike i nisu takve da su te dvije riječi postale pravi sinonimi, da bi se mogle ravnopravno rabiti. To je više sekundarno razjednačivanje po značenju istih riječi, a ne njihov dobar opis jer bi se ta razlika teško mogla jednoznačno uspostaviti u praksi.

Usput da napomenem da Rečnik srpskoga jezika (Novi Sad, 2007.) ima obje riječi, ali *nabavu* ne opisuje, nego upućuje na *nabavku*.

Iz ovoga je pouka sasvim jasna: kad se na hrvatski književni jezik djeluje, pogotovu s pozicija vlasti, onda bi to bilo prihvatljivo samo ako se tako jezik poboljšava. A to Milorad Milun nije učinio.

Stjepan Babić